

Emne: Behandles vi som lige mennesker? – Menneskerettigheder

Del 1: Mine rettigheder

Hvad er rettigheder? Hvor er de kommet fra? Og hvordan de påvirker hver enkel af os? Og hvad er forholdet mellem rettigheder, ønsker og behov? Denne del indeholder en oversigt over, hvad menneskerettigheder er, hvordan de blev udarbejdet, og hvordan de har indflydelse på vores hverdag.

Advarsel: Bemærk, at denne del indeholder links til websites såsom YouTube. Indholdet på eksterne websites kan blive ændret og bør kontrolleres for at sikre, at det er egnet til eleverne.

Læringsudbytte af denne del

Dine elever vil blive i stand til at:

- Forstå, hvad rettigheder er
- Lære, hvor moderne rettigheder stammer fra
- Udvikle forståelse for deres egne rettigheder og deres eget ansvar

Hjælpemidler

Hjælpemiddel 1 En liste over rettigheder

Hjælpemiddel 2 Menneskerettighedernes oprindelse

Hjælpemiddel 3 Hvad nu, hvis ...?

Klasseaktivitet 1: Forstå, hvad menneskerettigheder er

Der foregår altid mange diskussioner om rettigheder omkring os. Men hvad er rettigheder egentlig? Og hvad betyder de for os? Som forberedelse til denne øvelse vises FN's korte video om menneskerettigheder, som følger, til eleverne. Ryd derefter en væg i dit klasseværelse. Bed dine elever om at arbejde individuelt og vælge en til tre rettigheder, som de betragter som meget vigtig af personlige grunde. Bed dem om at skrive hver af disse rettigheder på en post-it-seddel. Bed dem derefter om at lade deres kammerater se disse post-it-sedler, idet de sætter dem op på væggen og, hvis de vil, forklarer, hvordan hver enkelt af rettighederne påvirker deres hverdag. Hvis eleverne ikke er sikre på, hvor de skal begynde, udleveres hjælpemiddel 1 i form af listen over rettigheder.

Klasseaktivitet 2: Kategorier af rettigheder

Hvilke forskellige typer rettigheder er der? Er der et mønster med hensyn til bestemte rettigheder — eller kan de opdeles i nogle kategorier? Bed dine elever om at gruppere post-it-sedlerne, så de danner tematiske klynger. Eleverne kan vælge deres egne kategorier. Når de er færdige med det, bed dem da om at give hver klynge et navn. Ros dem for at have skabt deres helt egen »Rettighedernes Væg«! Tal med dem om, hvorvidt de fandt denne opgave nem eller svær. Få dem til at uddybe og forklare deres svar.

Gruppeaktivitet 1: Er rettigheder i visse tilfælde ikke for alle?

Du skal nu tale med dine elever om forskellene mellem mindretalsrettigheder og menneskerettigheder. Til dette formål opdeles klassen i to grupper af nogenlunde samme størrelse. Begynd med at skrive følgende sætning på tavlen: "Rettigheder er til for at beskytte alle og ikke kun bestemte grupper" og bed eleverne om at diskutere den sætning i deres grupper. Hver gruppe skal give sin mening om, hvorvidt de er enige i dette udsagn eller ikke, og hvorfor. Derefter kan du opfordre dem til at forbedre væggen med rettigheder ved at tilføje de rettigheder, der ikke blev nævnt tidligere. For at få yderligere oplysninger til støtte for deres arbejde bør grupperne finde frem til verdenserklæringen om menneskerettigheder (tilgængelig på forskellige sprog) og følgende hjælpemiddelpakker:

Minorities' rights

Children

Indigenous peoples

Women's rights

LGBTI

Klasseaktivitet 3: Rettigheder set kronologisk

Det er vigtigt, at dine elever bliver klar over, at rettighederne ikke har eksisteret altid. De er blevet indført på grund af særlige begivenheder eller situationer, eller er blevet indarbejdet i tidens løb og har udviklet sig. Bed eleverne om at vælge en rettighed fra deres "Rettighedernes Væg" og overveje, hvilke hændelser der kan have ført til indførelsen af denne rettighed. Var det en revolution? Måske noget, der har med De Forenede Nationer at gøre, eller afskaffelse af slaveriet, eller en anden historisk hændelse. For nogle rettigheder er deres oprindelse ligetil, men for andre er det måske ikke så let. For at hjælpe eleverne i denne proces uddeles hjælpemiddel 2 om menneskerettighedernes oprindelse.

Klasseaktivitet 4: Se en rettighed blive født

Nutidens rettigheder har en juridisk dimension. Men hvad skete der i fortiden, før de enkelte rettigheder blev godkendt juridisk? Bed dine elever om at tænke sig frem til personer eller mindretalsgrupper, der har oplevet eller stadig oplever juridiske og/eller sociale problemer forud for indførelsen af en bestemt rettighed. Du kan give dem forslag som f.eks.: stemmeret til kvinder, krænkelse af børn og kvinder og forskelsbehandling af LGBT-personer (lesbiske, bøsser, biseksuelle og transpersoner). Du kan også foreslå dem at gå ind på Amnesty International, **Violence Against Women**, ved at klikke på følgende link:

Du kan også vise dem følgende FN-video:

Klasseaktivitet 5: Behov versus rettigheder versus behov

Vi kan betragte os selv som heldige at leve i samfund, hvor rettigheder respekteres. Men er den respekt en selvfølgelighed? Giv dine elever et moralsk scenarium: Forestil dig, at byen eller stedet, hvor du bor, udsættes for en trussel! Hvilke rettigheder ville du være villig til at give afkald på for at sikre den offentlige sikkerhed? Del hjælpemiddel 3 ud som indledning til denne aktivitet. Forklar, at eleverne skal gå tilbage til deres "Rettighedernes Væg" og omorganisere post-it-sedlerne i to store kategorier af rettigheder — dem, de absolut ville nægte at give afkald på, og dem, de ville være villige til at ofre. Fortæl eleverne, at de alle sammen bør arbejde sammen om at træffe afgørelse om det endelige resultat. Resultatet er i bund og grund deres modforslag til regeringen eller de myndigheder, der sidder på magten, om, hvilke rettigheder de ville eller ikke ville være villige til at miste. Når de er færdige, bed dem da om at begrunde deres valg for dig. Forklar derefter eleverne, at regeringen ikke er enig i deres kategorisering af rettighederne og ønsker at indføre strengere foranstaltninger. De skal nu gå tilbage til kategorien "rettigheder, som de absolut ville nægte at give afkald på" og gøre, så der kun er 50 % af dem tilbage, ved at flytte 50 % af rettighederne over til den anden kategori. Gentag dette, indtil eleverne alle føler, at de ikke kan flytte flere rettigheder. Spørg dem, om det var svært for dem og hvorfor.

Nu kan du runde det hele af i en diskussion med eleverne. Stil dem følgende spørgsmål: Hvor langt er vi rede til at gå for at sikre, at vi har alt, hvad vi har brug for? Eleverne kan også ved en hemmelig afstemning stemme om, om de hellere vil have de grundlæggende rettigheder til fødevarer, husly, beskæftigelse osv., og så vil give afkald på samfundsmæssige rettigheder såsom menings- og ytringsfrihed, tros- og religionsfrihed, osv. Det er et udfordrende dilemma, men det er noget, som dine elever er nødt til at gøre sig nogle grundige tanker om.